

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată*, inițiată de domnul deputat SOS Dumitru Coarnă împreună cu un grup de parlamentari SOS (**Bp. 48/2025**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată*, cu modificările și completările ulterioare, propunându-se, în principal, preluarea atribuțiilor Curții Constituționale referitoare la soluționarea contestațiilor privind înregistrarea candidaturilor sau a semnelor electorale, precum și cele cu privire la anularea alegerilor și conferirea acestora în competența instanțelor judecătorești, respectiv Autorității Electorale Permanente.

II. Observații

1. Din analiza prezentului demersului legislativ, observăm că, din punctul de vedere al necesității respectării exigențelor de tehnică legislativă, intervenția legislativă propusă nu este motivată corespunzător, nefiind respectate prevederile art. 6, art. 30 și art. 31 din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, potrivit cărora instrumentul de prezentare și motivare trebuie să includă cerințele care reclamă intervenția normativă, cu referire la insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor în vigoare, impactul asupra sistemului juridic, consultările derulate în vederea elaborării proiectului de act normativ, organizațiile și specialiștii consultați, precum și activitățile de informare publică.

În acest sens, precizăm că, în jurisprudența sa¹, instanța de contencios constituțional a statuat că, „*Deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, Curtea a constatat că prin reglementarea acestora au fost impuse o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară*”.

Așa fiind, având în vedere aspectele expuse, se impune completarea *Expunerii de motive* cu justificări concrete pentru fiecare soluție legislativă preconizată prin prezentul demers legislativ.

2. Privitor la conținutul art. 1 din inițiativa legislativă, apreciem necesară clarificarea intenției de reglementare, având în vedere că soluțiile propuse reiau, într-o manieră cvasi-identică, dispozițiile în vigoare ale art. 28 din *Legea nr. 370/2004*², nefiind, așadar, clar ce se dorește în concret a se reglementa.

¹ A se vedea, spre exemplu, Decizia CCR nr. 448/2013, Decizia CCR nr. 26/2012;

² ART. 28

(1) Nu pot candida persoanele care, la data depunerii candidaturii, nu îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 37 din Constituția României, republicată, pentru a fi alese sau care au fost alese anterior, de două ori, ca Președinte al României.

(2) Nu pot candida persoanele care, la data depunerii candidaturii, au fost condamnate definitiv la pedepse privative de libertate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, dacă nu a intervenit reabilitarea, amnistia postcondamnatorie sau dezincriminarea.

3. Examinând conținutul soluțiilor legislative preconizate la art. II, art. III, art. V și art. VI din inițiativa legislativă, observăm că acestea vizează, în esență, preluarea atribuțiilor Curții Constituționale referitoare la soluționarea contestațiilor privind înregistrarea candidaturilor sau a semnelor electorale, precum și cele cu privire la anularea alegerilor și conferirea acestora în competența instanțelor judecătorești, respectiv Autorității Electorale Permanente.

Raportat la soluțiile normative preconizate, opinăm că acestea sunt susceptibile să aducă atingere dispozițiilor constituționale ale art. 146 lit. f) din *Constituție*, care conferă Curții Constituționale atribuția de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României, atribuție care privește controlul criteriilor constituționale pentru îndeplinirea funcției de Președinte al României.

Rolul Curții Constituționale de garant al supremației Constituției, precum și dispozițiile art. 146 lit. f) din *Constituție* consacră competența exclusivă a Curții Constituționale în ceea ce privește atribuția vizând soluționarea contestațiilor ce au ca obiect înregistrarea sau respingerea înregistrării candidaturilor pentru alegerea ca Președinte al României, precum și pe cea de a dispune anularea alegerilor pentru Președintele României, în condițiile prevăzute de lege.

Totodată, potrivit art. 142 alin. (1) din *Constituție*, Curtea Constituțională este „*garantul supremației Constituției*”. Prin *Hotărârea nr. 2/2024*, Curtea Constituțională a constatat că legiuitorul constituant originar a reglementat în mod expres atribuția instanței de contencios constituțional de a veghea la respectarea procedurii de alegere a Președintelui României. O asemenea opțiune constituțională, coroborată cu rolul Curții Constituționale de garant al supremației Constituției, demonstrează faptul că în cadrul acestei atribuții, Curtea verifică atât legalitatea candidaturii din perspectiva *Legii nr. 370/2004*, cât și constituționalitatea sa.

Astfel, Curtea a statuat că „*Prin reglementarea acestei atribuții în sarcina Curții Constituționale, și nu a instanțelor judecătorești, legiuitorul constituant nu a dorit înlăturarea controlului de constituționalitate a actelor normative care privesc domeniul alegerilor pentru Președintele României, ci conferirea în sarcina Curții Constituționale a atribuției de verificare a legalității operațiunilor electorale realizate, îmbinând, astfel, în cadrul competenței aceleiași autorități publice, atât controlul de constituționalitate, cât și pe cel de legalitate propriu-zis, efectele actului jurisdicțional al Curții Constituționale astfel pronunțat subsumându-se art. 147 alin. (1) și (4) din Constituție*”.

Așadar, din considerentele reținute în *Hotărârea nr. 2/2024* rezultă că doar Curtea Constituțională, iar nu instanțele judecătorești sau alte autorități publice, are recunoscută competența de soluționare a contestațiilor ce au ca obiect înregistrarea sau respingerea înregistrării candidaturilor pentru alegerea ca Președinte al României, în acest cadru verificând dacă, în exercitarea dreptului politic de a fi ales în funcția de Președinte al României, candidatura unei persoane îndeplinește condițiile de formă și fond prevăzute de Constituție și *Legea nr. 370/2004* (controlul de legalitate propriu-zis, precum și controlul de constituționalitate a candidaturii pe care numai Curtea Constituțională are competența de a-l exercita).

De asemenea, cât privește atributul Curții Constituționale de a dispune anularea alegerilor pentru Președintele României, în cazurile și condițiile prevăzute de lege, prin *Hotărârea nr. 32/2024*³, Curtea Constituțională a statuat că *»Scopul atribuției constituționale prevăzute de art. 146 lit. f) este acela de a asigura respectarea principiului supremației Constituției, prevăzut la art. 1 alin. (5), pe tot parcursul scrutinului prezidențial, precum și a valorilor constituționale prevăzute la art. 1 alin. (3) și art. 2 alin. (1) din Constituție, care caracterizează statul român și pe care Președintele României are îndatorirea de a le respecta și apăra. Atribuția Curții Constituționale potrivit căreia „veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui“, reglementată de art. 146 lit. f) din Constituție, nu poate fi interpretată restrictiv. Dispozițiile art. 146 lit. f) din Constituție trebuie coroborate cu cele ale art. 142 alin. (1) din Constituție și ale art. 1 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, atribuția Curții Constituționale de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui neputând fi disociată de rolul Curții Constituționale în arhitectura constituțională, acela de garant al supremației Constituției«.*

Așadar, examinarea oricăror aspecte referitoare la corectitudinea și legalitatea procesului electoral cu privire la alegerile pentru Președintele României este atributul Curții Constituționale, doar aceasta având recunoscută prin dispozițiile constituționale, realizarea controlului constituțional asupra procesului electoral pentru alegerea Președintelui României, competența sa în această materie fiind exclusivă.

Prin urmare, considerăm că transferul competenței de soluționare a contestațiilor privind înregistrarea candidaturilor pentru funcția de Președinte al României, dar și a procedurii privind anularea alegerilor,

³ privind anularea procesului electoral cu privire la alegerea Președintelui României din anul 2024;

propușe prin prezenta inițiativă legislativă, este în opinia noastră contrară atât dispozițiilor art. 146 lit. f), cât și dispozițiilor art. 142 alin. (1) din *Constituție*.

De altfel, rolul Curții Constituționale de „*judecător electoral*”⁴ este statuat și la nivel infraconstituțional, *Legea nr. 47/1992*⁵ reglementând în cuprinsul art. 37 alin. (1) și art. 38 următoarele: „*Curtea Constituțională veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmă rezultatele sufragiului*” și „*Contestațiile cu privire la înregistrarea sau neînregistrarea candidaturii la funcția de Președinte al României, precum și cele cu privire la împiedicarea unui partid sau a unei formațiuni politice ori a unui candidat de a-și desfășura campania electorală în condițiile legii se soluționează de Curtea Constituțională, cu votul majorității judecătorilor, în termenele prevăzute de legea pentru alegerea Președintelui României*”.

Aceste dispoziții constituie o dezvoltare a atribuției de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României, prevăzută la art. 146 lit. f) din *Constituție*, atribuție pe care, de altfel, legiuitorul ordinar o reia, la nivel legal, în art. 37 din *Legea nr. 47/1992*, tocmai în vederea dezvoltării acesteia.

Prin urmare, constatăm că soluțiile legislative propuse nu se corelează nici cu prevederile art. 38 din *Legea nr. 47/1992*, nefiind, astfel, respectate prevederile art. 6 alin. (1) și art. 13 lit. a) din *Legea nr. 24/2000*, aspect de natură a conduce și la afectarea art. 1 alin. (5) din *Constituție*.

4. Suplimentar, considerăm că dispozițiile preconizate la art. IV sunt redactate de o manieră neclară și lipsită de previzibilitate, utilizându-se atât noțiunea de „*tehnologii de inteligență artificială*” [alin. (1), cât și de „*tehnologii online*” [alin. (2)], în contextul reglementării modalităților de desfășurare a campaniei electorale.

De asemenea, precizăm că lipsa explicitării noțiunilor utilizate conduce la nerespectarea exigențelor de tehnică legislativă prevăzute la art. 25 din *Legea nr. 24/2000*, cu afectarea implicită a prevederilor art. 1 alin. (5) din *Legea fundamentală*.

În plus, semnalăm că, în lipsa reglementării unei sancțiuni corelative, se poate pune în discuție eficiența normei din cuprinsul art. IV privind interdicția instituită.

⁴ A se vedea I Muraru, E.S. Tănăsescu, *Constituția României, comentarii pe articole*, Ed. 2, București 2019, p. 1312-1313;

⁵ privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cu modificările și completările ulterioare;

Totodată, atașăm prezentului punct de vedere opinia Autorității Electorale Permanente transmisă prin adresa nr. 4143/04.03.2025.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere obiectul de reglementare, **Parlamentul va decide cu privire la oportunitatea adoptării acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ion-Marcel CIOLACU
PRIM-MINISTRU

Domnului senator Mircea ABRUDEAN
Președintele Senatului